Debrecen, 1905. IV. évfolyam, 102. szám. Szerda, április 12.

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
Helyben: Negyedévre . . 3 korona.
Egészévre . . . . . 12 „
Vidékre Negyedévre . . . 5 „
Egészévre . . . . . 20 „

Felelős szerkesztő: Rudnyánszky Gyula

Kiadó laptulajdonos: László József.

Egyesszám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.

ROSTA.

Debrecen város közönségének tegnap sehogy se ment a fejébe, hogy mért ünnep április 11 ike?

A kálvinista Rómában különben is ritkaság az ünnep, már tudniillik a piros betüs napokon.

No de hát mire való a rendőrség?

Gondolt nagyot s merészet és rábiogatta a kereskedőkre a rendőröket, hogy menten csukják be a boltot, különben idézés, kihágás, birság . . . majd megemlegetik április 11-ikét!

De a debreceni magyarok még igy sem álltak kötélnek.

E szerint megállapitható, hogy április 11-ikét még rendőri parancsszóra sem veszi senki ünnepszámba . . .

* * *

De már csakugyan remélhető, hogy a válság utjából feltámadás napjára elgördül a legnagyobb, sőt talán egyetlen kő: a szabadelvü párt.

Debrecenben ugyanis mozgalom indult meg, hogy a szabadelvü párt lépjen be a 48-as pártba. Tüntetően, testületi határozattal.

Emlékezzünk régiekről.

Három évvel ezelőtt a debreceni határozat szólaltatta meg az ország összes szabadelvü pártjainak a lelkiismeretét. A debreceni határozatot 92 szabadelvü párt, ezenfelül tömérdek vármegye, város, község tette magáévá. Igy keletkezett az első kiválás: a Bánffy-párt, aztán a nemzet katonai követeléseinek megállapitása.

Talán most ismét Debrecenre vár a kezdeményezés dicsősége . . .

* * *

Nemsokára három hónapja lesz annak hogy a régi többség letört és kisebbséggé olvadt. Ennek alkotmányos következménye az lett volna, hogy az uj többség — természetesen a saját elvei alapján — vegye át az ország kormányzását.

Ez azonban nem történt meg. Sőt maradt a kisebbség kormánya, melyet azóta leszavaztak, lesajnáltak, elitéltek, talán vád alá is fognak helyezni.

Ez tehát már nyilt abszolutizmus. A nemzet akaratát figyelembe se veszik, nem hogy végrehajtanák: ez a leghatározottabb önkényuralom.

Ideje ennélfogva, hogy a nemzet megszólaljon. Elég volt a csendes várakozásból! Jönnek a törvényhatóságok tavaszi közgyülései. Minden vármegye, minden város, az ország legkisebb faluja is kell hogy tiltakozzék az alkotmány felfüggesztése ellen és követelje a törvény feltétlen uralmát!

Hadd lássuk, meddig ámitja még Bécs a világot és önmagát? Mert a magyar nemzet szeme már kinyilt és tisztán lát . . .

A kitartás haszna.

-- ápril. 12.

Kishitüek mindenkor akadnak, kivált Magyarország vesztette sok igazságát azért, mert kevesen voltak a kitartók. Annál többen hökkentek vissza a tornyosuló akadályoktól s még jó, ha csupán megalkuvás és nem tökéletes csatavesztés, hosszu időkig jóvá nem tehető kudarc következett a másként el nem maradó diadal helyett.

A nemzet jogainak kivivása elè akadályokat görditő ellenfél most is a kishitüekre számit, most is azon van, hogy a bátrakat megriassza s ha már nem képes a bátorságnak gyávaságra való átváltoztatására, legalább a szövetkezett ellenzék küzdelmének célját igyekszik kisebbnek, nagy áldozatokra méltatlannak feltüntetni. Azt hirdeti uton utfélen, hogy kivált a *magyar vezényszó* miatt nem érdemes a válságot tovább nyujtani, még inkább kiélezni a nemzet és király között támadt feszültséget. Tessék inkább a gazdasági tèrre áthelyezni a küzdelem sulypontját, tessék a különvámterület biztositását követelni, ennek előbb-utóbb nagy és kézzelfogható hasznát látja a nemzet. A magyar vezényszó eme csábitó hangok szerint ugyis csak csillám, vagyis alárendelt valami, a nemzetnek nem èletszüksége, igy tehát kár e miatt a válságot növelni, az elv következetes keresztül vitelében pedig odáig menni, hogy az ellenállás végre is forradalmi szinezetet vesz fel és azután pedig már csupán az árviz következik.

A midőn az ország a téli választások eredményével előidézte saját megujhodásának tavaszát, egyuttal fölöslegessé tette, hogy a magyar hadsereg magyar vezénynyelvének nemzeti értékét fejtegessük. Azzal mindnyájan tisztában vagyunk, hogy a nemzet saját ezeréves multjának tartozik azzal, hogy nyelvét megbecsülje, saját méltóságának adja meg az illő tiszteletet, a midőn nem engedi, hogy hadserege idegen szellem és idegen célok eszközévé sülyedjen. Ezzel tisztában vagyunk, hanem azokkal szemben, a kik letagadják a hadsereg magyar vezényszavának gyakorlati értékét, a mindennapi életben is majdan mindennap jelentkező hasznát, mégsem sajnálunk némi figyelmeztetést.

A magyar fiukat minden esztendőben besorozzák a fekete sárga zászló alá. Nincs vitézebb, nincs értelmesebb katona a magyarnál, hanem a hadsereg kötelékében csak igen kis részéből válik altiszt. Lehet még oly vitéz, délceg, értelmes, a katonai fegyelemnek pedig tökéletesen megfelelhet magaviselete, de azért a közös hadseregben tulnyomó arányban kerekedik feléje a sváb, az osztrák és a többi idegen fajta. Azért, mert magyar az anyanyelve, mert a német — még inkább francia származásu — katonai müszavakat csak oly lehetetlen elsajátitania, mint a hogy nem sajátithatja el idegen népek vezényszavát semmiféle müvelt nyugati nemzetnek szülötte. Igen helyesen hozták fel nem régen, hogy az iskolázott osztrák tiszt lehetetlenségnek tartja a vezénylethez megkivántató 50—60 vezényszó elsajátitását, az alföld egyszerü pórfiától pedig könyörtelenül megkivánják ezt a rettenetes feladatot! Mennyi szekatura, mennyi üldöztetés, mennyi szenvedések, sőt töméntelen számu öngyilkosság következett abból, hogy a magyar fiu idegen, ehez még gyülöletes idegen nyelv használatával kénytelen sulyos kötelességeket teljesiteni!

Hát van-e *atya* Magyarországon, a ki ily körülmények közt ne lenne azzal tisztában, hogy a magyar vezényszó kiküzdése nem csupán nemzeti szent ügy, hanem egyáltal mindnyájunk életébe mélyen nyuló nevezetes érdek!

Véradót fizető fiaink életének könnyebsége, a hadisorban való előmenetelének biztositása követeli azt, hogy a magyar vezényszót a szövetkezet ellenzék követelje, érvényesülését el ne engedje. Majd csak meggyőződik arról Magyarország királya is — ha már a történelem nem emlékezteti reá — hogy magyar vezényszóval is lehet győzelemre vezetni seregeket.

Königgrétznél különben is megcsappant a német komendó gyakorlati értéke.

Gözmosóda Debrecen, Széchenyi-utca 42. Telefon 323. Gyüjtő kocsi

A nagy válság.

— ápr. 12.

Tisza Bécsben volt a királynál és már vissza is érkezett Budapestre. Természetesen Bécsben tanácskozott Goluhovszkival, Pitreichal, meg Héderváryval. Valószinü, hogy e hosszas tanácskozások eredménye is kipattan, jóllehet a hivatalos jelentés egyelőre semmit sem árul el.

Ugyanekkor Budapesten is folytak tanácskozások:

Széll Kálmánnak állitólag elfogadható ujabb kibontakozási tervéről, a november 18-ikával kapcsolatos megtorlás módozatairól, a feliratról és egyebekről.

Mindezek a hiradások kissé homályosak és ingadozók. A mi azt jelenti, hogy aligha történt valami nevezetes dolog, mert ha fordulatról, döntésről, eseményről lehetne szó, azt már régen világgá kürtölték volna.

Tisza a királynál.

Bécsből jelentik nekünk:

Bécs, ápr. 11. Ő felsége Tisza István gróf miniszterelnököt ma délelőtt 11 órakor másfél óráig tartó kihallgatáson fogadta. A kihallgatás után Tisza gróf Goluhovszky külügyminisztert kereste föl, akivel hosszasan tanácskozott. Tisza gróf aki délelőtt Héderváry gróf miniszterrel is tanácskozott, délután visszautazott Budapestre.

Tanácskozások Kossuthnál.

Tegnap bizalmas tanácskozás volt Kossuth Ferenc lakásán, a melyen a függetlenségi párt több tagja vett részt. Ugy értesülünk, hogy ezen az értekezleten különösen a megtorló bizottság intézkedéséről volt szó és hogy Kossuth Ferenc enyhiteni óhajt a megtorlás módján, a mi egyébként a disszidensek kivánsága is. Fölvetődött az is, hogy a megtorlás helyett ünnepélyes bizalmatlanságot szavazzanak a kormánynak, mert hisz a megtorlás benne van a választások eredményében.

A mi a képviselőház szünetét illeti, szóba került ez is. E szerint a Ház most szombaton elnapolná magát és egészen május hónap 2-ig szünetelne Ezzel szemben áll azonban az ujpárt és a függetlenségi párt intranzigens része, a mely azt követeli, hogy a Ház csak április 25-ig szüneteljen, azontul pedig menjen bele a felirat érdemleges tárgyalásába.

Erről a kérdésről a vezérlőbizottság dönt majd, a mely a legközelebb ismét összeül.

Széll tervez.

Széll tervéről, hogy a megoldást lehetővé tegye, a legellentétesebb hirek kerültek forgalomba, annyi azonban tény, hogy Széll Kálmán közeledést keres a szövetséghez és ebben az irányban már tanácskozások is folytak. A husvéti ünnepek előtt azonban érdemben aligha áll be fordulat a válságban.

Széll Kálmán terve az, hogy a szövetkezett ellenzék ejtse el egyelőre a katonai követeléseket és érje be ehelyett a közös ügyek egyéb terein elérhető nemzeti vivmányokkal. Ezek volnának Széll eredeti terve szerint, melyhez azonban a király még nem járult hozzá és a melylyel a szövetkezett ellenzék eddig csak az Andrássy lakásán tartott szükkörü értekezleten rövidesen foglalkozott, a külügyi képviseletben a magyarság érvényesitése olyképpen, hogy a nagykövetek, követek, ügynökségek és konzulátusok kitüznék a magyar cimert, zászlót és kiirnák elnevezésüket magyarul is. Minden külügyi hivatalban vagy a főnök, vagy annak helyettese magyar ember volna és a hivatalok tartoznának minden magyar beadványt közvetlenül elintézni és a magyar hatóságokkal kizárólag magyarul levelezni. Az egyik közös minisztérium székhelyét Budapestre helyeznék át és Budapesten a bécsivel egyenrangu diplomataképző akadémiát állitanának fel. A budapesti akadémia növendékei tartoznának a német, a bécsi növendékek a magyar nyelvet is megtanulni. A közös minisztériumok cime volna: osztrák császári és magyar királyi — nem pedig cs. és k., mint most, ami a külföld előtt azt is jelentheti, hogy osztrák császári és cseh királyi.

Kétségtelenül az is fontos, hogy a külföld valahára hivatalosan is tanulja meg, hogy Magyarország létezik, még pedig mint önálló és független állam és nem mint osztrák tartomány, de ez nem zárja ki azt a természetes kivánságot, hogy a magyar nemzet idehaza is magyar lehessen és éppenséggel nem lehet kárpótlás a katonai követelményekért. Tulajdonképpen meg kellene csinálni ezt is, azt is és Széll követeléseit minden válság nélkül is teljesiteni kellene, mert a mostani állapot egyszerüen törvénytelen. Még a 67-es egyezmény is csak közös minisztériumokról beszél, de azért a közös hadügyminiszter ajtaján ott fityeg az óriás fekete tábla és ezen sárga betükkel az áll, hogy:

Reichskriegsminister; a közös külügyminiszternek pedig első cime: Minister Meines Hauses, mivel az ő birodalmi kancellár voltát akarják jelezni.

Itt nem is fentartott királyi jogokról,

A mi nótáink.

A teremben félhomály. Nines benne semmi nesz, — nincs semmi életjel. — Egyetlen lámpa veti halovány fényét maga köré, ez fest a falakra fantaztikus árnyék világot. S az árnyszellemek játszadozva kergetik egymást a falon, de mindez nem zavarja a mély csöndességet. A lámpát körülröpdösi valami elkárhozott pillangó; az se soká tart, mert nagyon közelébe talált jutni a lángnak.

Már vége is van.

Egyszerre csak hangok, büvös hangok töltik meg a termet. Megkapó bánat zendül át a légen, melyre mintha rezgőbb lenne a lámpa bágyadt világa, melyre mintha figyelni tudnának a falakon kószáló koboldok.

Amott a zongora szólalt meg. Előtte ül haloványan, busan egy szomoru asszony. Feje kis kezére van hajtva s ugy mereng soká, soká maga elé. Ajka helyett csupán a sebzett lélek panaszkodik ennek a csöndes magánynak. Aztán a kis fehér kezek is megmozdulnak — érintik a zongora hófehér billentyüit s a hangnak egész csodás istensége kél szárnyra.

Micsoda dallam ez?

Akkor hallottam először, a mikor mély buba merülve bolyongtam keresztül-kasul a nagyváros utcáit Vad fájdalom tépdeste szivemet, mardosta lelkemet, melynek mélyében a kétségbeesés diszharmóniás kardala zugott. Pedig oly szép este volt az! Oly lágyan sirdogált az estharang! Akkor zendült meg az a kedves dallam, hogy szinte könnyekre fakasztott!

A Chopin Cis-moll impromptu-je, azzal az édes bus adaggióval! Valóban ez a szelid szivek vigasztalása — Ez illik oly jól a gyöngéd női kéz alá, ennek van oly jó helye a gyöngéd női szivekben.

Zengj szelid ének, légy oly nyájas mint a gyermek dajkadala, vigasztaló, mintha elhunyt szeretteink dajkadala volnál!

* * *

Boldogok azok, kiknek kedves daluk a táncdarab egy-egy kacagó melódiája.

A kis Margit nem is valami nagyon szereti a félhomályban borongó szalónokat. Mikor a nap nem süt, négy gyertyát is meggyujt a karos tartókban. Van is aztán fényesség körüle.

Annyi, mint az ő tündöklő szemében, napderüs szivében Akkor aztán rázendit a pompás keringőire, polkáira, vagy a csárdásait pörgeti le, ezekből is a legfrissebbeket A madarak kiváncsian pislantanak be az ablakon, néhány kanári pedig a kalitban próbálgatja nagy buzgón a Margit kisasszony nótáit

Táncdalok a vig szivek nótái.

* * *

Van-e kedvesebb az *első* dalnál, van-e busabb az *utolsónál*?

Nagy költőt ismertem. Sok, sok fényes, nagy alkotással ajándékozta meg nemzetét. — Legkedvesebb emléke mégis a nyolcsoros dalocska. melyért ifju társai ünnepelték, az édesbus sorokat az „Érdemkönyvbe" iktatták. Ez volt később a költő első nyomtatott verse. Jó öreg szerkesztő buzditó levéllel kereste föl, a szép szőke leány pedig babérszálat tüzött a mellére.

Soha vissza nem térő büszkeség, soha sem ismétlődő boldogság forrása, *elsődal*! Te voltál az ifju dalnok első derüje, az elvénhedettnek utolsó édes emléke!

Utolsó dalát is — azt a szivettépő, bus szinfóniát — első daláról irta. Ennek hatalmas akkordjában siratta el a röpke pillanatot, mely annak az édes dalocskának vált szülőanyjává . . .

* * *

Amott harmademeleti szobácskájában, lakik Karos Teréz kisasszony. Csekély nyugdijjából tengeti életét. Egyetlen napi foglalkozása az, hogy vén zongorája előtt énekelget. Oh milyen szivesen dudolgatja ifjuságának legdivatosabb nótáit! Azokat, hogy „Isten veled, te csöndes ház", „Lelkem, Minkám, el kell válni", „Jer vidám csónakos", „Szerettim édes honja", „Ó Tihanynak riadó leánya . . ."

Nem, ne gunyoljuk szegény fejét! Elavult, rég leénekelt nóták azok. A vén kisasszony és régi zongorája pedig hasonlitanak az Arany János vén muzsikusához, aki minden hangból huz csak felet, hiszen mindennap egy nótát feled! Az sem fölötte elbüvölő látvány, ha a kisasszony leemeli a falról a vén gitárját s azon énekel jó félszázada ellángolt szerelmet, félszázad óta foszladozó, vén álmokat . . .

Ne gunyoljuk őt! Ezek az ő nótái, az ő emlékei! Arca valaha rózsás volt, szemei csillogtak, mint az önéi, nyájas olvasóm! — Fürtei arany hullámokban omlottak a vál-

A tavaszi idényre szükséges divatöltönyöket és felöltőket a legmodernebb kivitelben készitek bel- és külföldi szöveteimből. Tisztelettel

MOSKOVITS JOZSEF
uri szabó, Piac-utca 40., keresztépület.
Ugyanott tanuló felvétetik.

hanem törvénysikkasztásról és egyenes politikai hazugságokról van szó. Ezek megszüntetése ellenében nem lehet lemondani a nemzet itéletének végrehajtásáról.

Nem is igen bizunk benne, hogy Széll terveiből lenne valami, mert ez csak az ellenzékkel való teljes egyetértésben lépne ki a küzdtérre és igy a megbeszélések szinte akadémikus jellegüek, melyeknek a helyzetre még nem lesz semmi hatásuk.

A Kossuthnál folyt tanácskozás tulajdonképpen nem is volt értekezlet, mint inkább fesztelen beszélgetés. Csakis függetlenségi képviselők voltak jelen; összesen hatan voltak: Bakonyi Samu, gróf Batthyány Tivadar, gróf Zichy Jenő, Tóth János, Sághy Gyula és Holló Lajos. A beszélgetés mindössze fél óráig tartott és semmiféle érdemleges tárgyalásba nem mentek bele. Hivatalos tudósitást nem is adtak ki.

Minden változatlan marad.

A Neue Freie Presse jelentése szerint Tisza kihallgatásának eredménye az, hogy egyelőre marad minden a régiben. *A kormányban változás nem várható.* A kormányelnök kihallgatása leginkább a kereskedelmi szerződési tárgyalásokra vonatkozott.

A megtorló bizottság.

Az uj párt tegnap este értekezletet tartott, melyen elfogadták a megtorló bizottság inditványát és tudomásul vették, hogy Eötvös Károly inditványát a Ház csütörtöki ülésén fogja megokolni. Az inditványt pénteken tárgyalja a képviselőház.

---

laira, a hangja csengő, üde volt. A szive érzett, szeretett. Körüle is sereglének délceg ifjak s hódolattal környezték őt.

Dalai, ezek a kopott nóták, valamikor hej! be sok, sok könnyet facsartak ki a most oly borus szemekből s mondták valamikor ezekre is, hogy mily édesek, mily szépek! Szépek valának dalai! Félénk szerelmi tolmácsok, csendülők csöndes éjjelen a holdvilágos ablak előtt . . . avagy rejtelmes órákban a dalladozó ladikon . . . suttogó lugasban, a midőn forró kéz szorongatta egymást szerelemben, mámorban . . .

A szellő felragadta a kábitó dallamot, elvivé a lomboskert minden zugába s dalára harmatot sirt a virág, szebbeket álmodának a csermely bus füzei . . .

Csakhogy annak vége már . . . A sziv együtt vénült meg a dalokkal. Neveti őket a jelen, de nem a mult. Az ifju szivek hogy nem hiszik, hogy a vénség ott ólálkodik mögöttük is, hogy nem hiszik, hogy a reájok következő kor vidám ifju nemzedéke elfelejti az ő dalaikat, kacagni fog az ő álmaikon is!

* * *

Aztán másféle nóták következnek . . Zeng a „Rákóczi indulója". Nincs az a „Marseillise", hogy ennyi vihara volna és nines a lengyelek himnuszának annyi gyásza, mint ennek a nemzeti dalnak. — Aztán a „Szózat" komoly szárnyalásu szava, a „Himnusz" esdeklései. Nincs ezeknél szebb imája a világ semmi nemzetének.

Kinek szive nem ver sebesebben, ha ezeket hallja? Emlékek, nagy napok hangulatai, fényes cselekedetei füződnek azokhoz.

Vannak aztán dalok, a melyeket felettünk énekelnek, csak mi nem halljuktöbbé . . .

Gr.

EGYHÁZ és ISKOLA.

A Debreceni Zenede 1905. évi április hó 16-án vasárnapi hangversenyt rendez, melynek müsora ez: 1, Füredi József. Hangulatkép. Biharinak dallamára. Előadjo a zenede vonós zenekara 2. Oláh Gábor. Domján és Piroska. Szavalja: Rajczy Anna. 3. Pavelkó Jolán. Saharet tánca. Előadja: Uher Amadil. 4. Dóczy József. Kakuk madár. Pavelkó Jolán . . . Csak a látszat az . . . A sziv. Énekli: Szabó Berta. 5. Huber Mlksa Etude mélodique. Előadja Irinyi István. 6, Brück Gyula, Vonós négyes A-moll. Magyar rondo. Előadják Darvas György, Weszprémy Andor, Hajdu Miklós, és Hajdu István. 7. Tóth Árpád. Scherzo. Előadja Darvas Alice. 8. Husz Lajos. Eredeti magyar dalok. Hallgató. Andalgó. Bokázó. Friss. Énekli a szerző személyes vezetése mellett: a zenede vegyes énekkara. 9. P. Nagy Zoltán. Sonata. H.-moll. Allegro molto con brio. Előadja Balla Gizella. 10. Brück Gyula. Magyar rhapsodia. Előadják Darvas Alice és Rózsa Ilona. Helyárak: az 5 első széksorban ülőhely ára 50 fillér, a többi sorokban számozatlan ülőhely valamint az állóhely ára 20 fillér. Kezdete este 7 és fél órakor pontban.

*

A debreceni Zenede igazgatóságtól a következő sorokat vettük:

A zenedei növendékek ösztönzése, haladásuknak bemutatása s a nyilvánossághoz való szoktatásuk végett a zenede igazgatósága régóta szokásba hozta, hogy a tanévnek — az első fele kizárólag a tanulmányoknak lévén szánva — második felében matinéeket s házi hangversenyeket rendez, a melyeken a tanitás eredményéről nyilvánosan beszámol. Kiválóbb tanitványaink nagyobb száma arra utalta ez idén az igazgatóságot, hogy a rendezés eddigi keretét tullépve: nagyobbszabásu s méretü hangversenyeket adjon s alkalmat nyujtson az érdeklődő közönségnek, hogy meggyőződhessék, miszerint a zenedébe való tanitás az alsó foku osztályokban épen ugy mint a kimüvelési tanfolyamon teljesen szakszerü.

Nagyobb tevékenység kifejtését annál is inkább indokoltnak véli a tanintézetünk vezetősége, mert hazánkban a zenetanitás képesitéshez kötve nincs, s miután a nem hivatottak közül is sokan szegődnek a tanitás szolgálatába, sőt a zene tanitását városunk több nevelő intézete házilag kezelteti a zene tanitása sok kivánni valót hagy hátra melynek gyakran kárát vallja a gyermekeit zenei nevelésben is részesiteni kivánó, de a zene paedagogiában nem járatos közönség.

A debreceni zenede, melyet culturális tevékenységében az állam s a város segélyez — ezen minőségében utalva van a fennálló áldatlan állapot megszüntetését célzó lépéseket megtenni — jól tudva, hogy midőn szavát a szakszerü tanitás érdekében időnként felemeli: a müvelt közönség ezt hivatásából kifolyó ténykedésének fogja tekinteni.

A zenede a mult és a folyó hóban tartott 3 matineéján mutatta be az alsó és közép tanfolyamokban járó növendékeivel a tanitásnak osztályok szerinti fokozatos eredményét — a következő 4 hangverseny pedig részben a közép, de leginkább a kimüvelési tanfolyam növendékei előadásának megösmertetésére lesz hivatva.

A rendezőség kikerülni óhajtva a zenei anachronismust: a jelzett 4 hangverseny müsorát sikerült a zenei müforma, müizlés és stylszerüség tekintetében egyöntetü keretbe össze állitania.

Ezért akként intézkedett, hogy a nemzeti zenét megillető jogainak kellő érvényre juttatása mellett, a régi classicus zene müvelésére irányuló törekvés is kidomborodjék s a modern zene polyphonicus szépsége is bemutattassék.

Ezen kivül teljes elösmerését fejezi ki a helybeli zeneszerzők müveinek mü becse iránt, midőn a legközelebbi zeneestélyt kizárólag ezek zene müveiből állitja össze.

Ezen hangversenyeken kivül rendezi még a nagyobb méretü zenekari estélyeit — melyeken a zenede ujonnan létesitett zenekarát s vegyes énekkarát fogja a város közönségének nyilvánosan bemutatni.

Tollhegyen.

Karcolatok.

Azt hiszik, hogy Tisza gróf végre valahára megválik a piros bársony zsöllyétől, amely oly kivánatos volt reá nézve, a mig nem bélelték ki hegyes tükkel.

Máskülönben nagyon ráillett volna Paganini tisztelőjének a története.

Ez a zenebarát éppen a világhirü hegedümüvész hangversenyéről jött hazafelé.

— Nos, hogy tetszett Paganini? kérdezték tőle.

— Nagyszerü volt! Fenséges volt! lelkesül a mi emberünk. Játék közben lepattant a hegedüje egyik hurja. Ő játszik tovább. Lepattan a második hur, ő játszik tovább. Lepattan a harmadik . . . lepattan a negyedik hur . . . *ő csak játszik tovább!* . . .

Ugy látszik, hogy Tisza gróf is addig játszik tovább a kopasz hegedüjén mig a nemzet türelmének hurja is elpattan!

*

A budai királyi lak palotája, kertje ismét megnyilt a közönség előtt.

Helyesen van.

Ha nem lakja a sok millióba került palotát a szuverén uralkodó, jelenjen meg ott legalább *a szuverén nemzet.*

Mert ha egy-két hétre le is rándul jó öreg királyunk, nem csupán *közöttünk* — de *tőlünk* is *tartózkodik!*

*

A felett vitatkoznak most, hogy magyarosabb a mágnási rang jelzése: a név *előtt*, vagy a név *után*?

A kérdés felett hajbakapott tudós urak dolgát ezennel megkönnyitjük. Egyezzenek ki szépen ötven százalékra!

A *régi* grófok és bárók ugyanis irják a cimet a nevök *elé.* Mivelhogy ők már akkor is bárók és grófok voltak, mielőtt megszülettek, mint például gróf Andrássy Gyula, gróf Apponyi Albert, báró Bánffy Dezső.

Az uj mágnások ellenben tegyék a cimet a nevök *után*, mivel ők jóval később kapták azt a születésök után. Például Csetei *Herczeg* Ferenc *báró* és — Tisza István gróf.

Ez lesz aztán a valódi „ordo naturalis."

NAPI HIREK.

Uj debreceni határozat.

A szabadelvü párt mozgalma.

— április 12.

Debrecen város nemsokára országos nevezetességü cselekedettel vonja magára az egész nemzet figyelmét.

És ez a cselekedet egyben országos esemény is lesz, melynek döntő befolyása a nagy válság megoldásában felette kedvező fordulatot okozhat.

Arról van ugyanis szó, hogy a *debreceni szabadelvüpártot gyülésre hivják össze* s ezen a gyülésen a párt vezető férfiai *határozati javaslatot* terjesztenek elő, melyben a párt kimondja, hogy a *debreceni szabadelvü*

párt feloszlik és belép a hajdúvármegyei és debreceni függetlenségi pártba.

A kik a mozgalmat meginditották, azon az alapon készitik elő a nagy eseményt, hogy nincs az országban becsületes magyar ember, a ki a *nemzeti kivánságok érvényesülését ne óhajtaná.*

Mivel pedig a jogos, törvényes, alkotmányos nemzeti követelések érvényesülésének legfőbb, sőt talán *egyetlen akadálya az országos szabadelvü párt*, melynek együtt maradása, viselkedése, kijelentései a királyban azt a téves hitet kelthetik, hogy a nemzeti program mellőzésével is remélhető uj többség alakitása: a debreceni szabadelvü párt hazafias kötelességének tartja *a szabadelvű párt országos feloszlására a kezdeményezést meginditani.*

Ez az uj debreceni határozat annyira elő van már készitve, hogy a szabadelvü párt nagy gyülésre való összehivása a legközelebbi napokra várható.

Ebben a határozatban a párt kimondaná *hivatalos feloszlását.* Abban a vezető férfiak még nem tudtak megegyezni, vajjon kimondják-e egyuttal a *függetlenségi pártba való testületi belépést?* Többen *uj pártalakulás* szükségességét hangoztatják. Ez azonban megtörténhetik akkor is — országos alakulás idején — ha a debreceni szabadelvü párt most belép a függetlenségi pártba.

Ezt a belépést tehát valószinü, hogy elhatározzák és akkor az uj debreceni határozatot megküldik az országos szabadelvü pártnak és az ország összes szabadelvü pártjainak, hogy csatlakozzanak hozzá.

Mindenesetre érdekes mozgalom ez, melynek hatása bizonyára országos jelentőségü lesz.

—

— **Munkaszünet-é április 11-ike.** A kerület több részéből érkezett kérdés a kamarához és pedig ugy az érdekelt kereskedők és iparosok, mint az iparhatóságok részéről, hogy tulajdonképen munkaszünetes nap e április 11 ike, mert a vasárnapi munkaszüntetésről szóló 1891. XIII. t. c. csak annyit mond, hogy vasárnapokon és Szent István király napján mint nemzeti ünnepen van munkaszünet. Az április 11 ikét törvénybe iktató törvény e tekintetben nem rendelkezik. A kamara körlevelet intézett kerülete összes iparhatóságaihoz s körlevelében teljes hitelességgel megbizonyositotta, hogy *április 11-ike nem munkaszünetes nap.* — Ennek folytán ezentul erre nézve nem fog többet előfordulni kétely és ingadozás.

— **Bőjti istentisztelet.** Az ágost. hitv. ev. templomban szerdán d. u. 3 órakor bőjti istentisztelet lesz.

— **A városok szövetsége.** Kovács József polgármester érdekes átiratot kapott tegnap Zalaegerszegről, Még a mult esztendőben történt ugyanis, hogy Zalaegerszegen felmerült a képviselőtestületben az eszme hogy a magyar városok álljanak szövetségbe. E szövetkezet városok financialis rendezését, autonomiájuk kiterjesztését és ezzel a kulturális fejlődés előre vitelét, nemkülönben a tisztviselők fizetésének egyöntetü rendezésére tüzé ki céljul. Ezt az eszmét a városok országos kongresszusa szivesen fogadta és egyben megbizta a zalaegerszegi polgármestert, hogy a szövetkezés részletes tervezetét dolgozza ki. A tervezet elkészült, Várhidy Lajos polgármester pedig megküldte tegnap Debrecen városának is. A szövetség első célja a városok érdekében ujitásokat teremteni Ilyen reform a városok vállán nyugvó állami munkák kevesbitése, vagy ennek ellenében az állam részéről a város sulyos segitsége, a mi a városok pénzügyi helyzetén fog javitani. Ezt a fontos tervezetet a városok ez idei kongresszusán is tárgyalni fogják. Kovács József polgármester tanulmányozás tárgyává teszi a megkeresést, hogy a kongresszuson hozzá szólhasson.

— **A tanács rendkivüli ülése.** Debrecen város tanácsa tegnap délelőtt tartott ülést Domahidy Elemér főispán elnöklete alatt. E tanácsülésen az e hó 14 én megtartandó rendkivüli városi közgyülés tárgysorozatát állapitották meg. Az arckép leleplezések ünnepi szónoka Vecsey Imre fő jegyző lesz.

— **A debreceni ügető versenyek.** A debreceni urkocsis egyesület, mint minden éven, ugy az idén is megtartja ügető versenyét. Az egyesület a versenyeket junius hó 10 és 11. napjaira tüzte ki, A nevezési zárlat junius hó 1-én déli 12 óra. A versenyek helyszinei felett való sorshuzás egy negyed órával a verseny előtt történik. Az ügető versenyekre az igazgatóság a pozsonyi ügetőverseny egyesület versenyszabályait tekinti mérvadóknak. A verseny első napján az ujoncok versenye 6000 m. távolságban 500, 150 és 50 koronás dijakkal. A második az egyes fogatok versenye. Táv. 3000 m. Dijak: 500, 200 és 100 kor. Harmadik az urhölgyek versenye. Táv. 400 méter. Tiszteletdij az 1, 2 és 3-nak. IV. aláirási dij. Egyes fogatok részére. Dij a befolyt összeg. V. a földmivilési miniszter dija 700, 200 és 100 kor. Táv. 6000 mtr. VI. Tenyészverseny. Táv. 6000 mtr. Dij 450, 150 és 50 kor. Jun. 11-én. Urhölgyek handicapja. Táv. 4000 mtr. Két tiszteletdij. VIII. Egyes fogatok versenye. 500 150 és 50 kor. dijakkal. IX. Kettős fogatok handicapja. Ugyanolyan dijakkal. X. A debreceni mezőgazdák versenye 200. 100, 50 és 25 kor. dijakkal 4000 mt. távolságban, XI. fiakker verseny 100, 50, 20 és 10 koronás dijakkal. Táv. 3000 mtr.

— **Gróf Kunn Géza halála.** Gróf Kunn Gézának holtteste még a budapesti vörös kereszt kórház halottas kápolnájában pihen, a honnan ma reggel az entrepise diszfogatján átviszik Pestre s a Tudományos Akadémia oszlopcsarnokában helyezik ravatalra. A ravatalt még az éjszaka felállitották s teljes gyászpompába vonták az egész csarnokot. A temetés ma d. u. fél 5 órakor megy végbe. Az egyház részéről Hypál Benő budai ref. lelkész bucsuztatja el a halottat, mig az Akadémia nevében Goldziher Ignác mond bucsuztatót. Az etnograziciosi társulat nevében melynek az elhunyt diszelnöke volt, Szalay Imre cim. tanácsos beszél.

— **Elhunyt urasszony.** A régi világ egy tisztes urasszonya halt meg tegnap Debrecenben. Haláláról családja ezt a gyászjelentést adta ki: Sámy Béláné szül. Moll Izabella ugy a maga mint az összes rokonok nevében bánatos szivvel tudatja szeretett nagynénje, illetve nevelő anyja kiskárándi nagyváradi Nánássy Amália özv. alistáli Laky Lajosnénak folyó év április hó 11-én életének 75-ik, özv. 15 ik évében hosszas szenvedés után történt kimultát. Az elhunyt hült teteme f. hó 13 án délután 3 órakor a Batthyány-utca 17. sz. háztól a ref. szertartás szerint tartandó rövid ima után fog a Kossuth-utcai temetőbe elhelyeztetni. Debrecen, 1905. április hó 11. Béke poraira!

— **Az iparossegédek szakrajztanfolyam** szorgalmas látogatóinak jutalmazására Berger Jenő müépitész egy drb. tizkoronás aranyat, Zelinger Ede ipartestületi elnök közvetitése folytán az Ipartestület: Némethy József a kőmives mesterség cimü munkát adományozták. Fogadják a jutalmazottak nevében is hálás köszönetünket. Fazekas Sándor igazgató.

— **Magyvárad lapok nélkül.** A mint nekünk táviratozzák, Nagyváradon kiütött az általános munkaszünet. Ennek az állapotnak egyik fatális következménye, hogy ma már nem jelennek meg az ottani lapok. Mennyi sok szép kis botrány marad ott egy-két napig megiratlan!

— **A B.-Ujváros—nádudvari vasut.** Ismeretes az a mozgalom, a mely nemrégiben indult meg Debrecenben arra nézve, hogy B. Ujváros és Nádudvar között helyiérdekü vasut létesittessék. A vasut kiépitésének végrehajtó bizottsága tegnap délután a városháza kis tanácstermében gyült össze értekezletre, a melyen elnökké Rickl Antalt választották meg. Az értekezleten Kovács József polgármester is jelen volt. Beható eszmecsere után kimondották, hogy a tervbe vett vasut kiépitésére feltétlenül szükség van s az uj közlekedési uttól nem csak Debrecen városa, de a környék birtokos közönsége is nagy gazdasági előnyöket vár. A vasut ügye iránt tanusitott érdeklődésből a bizottság azt látja, hogy a kiépités már biztositva van. Körülbelül megállapitották a vasutépités költségeit, a mely mintegy 300 ezer koronára rug. A vasutvonal Hegyes, Elep, Kösélyszeg, B. Ujváros és Nádudvar községeket fogja érinteni. Az értekezlet megbizta Berger János mérnököt, hogy a kataszteri ivekből készitsen kimutatást az érdekelt birtokosok földjeiről, a melynek alapján a kisajátitási tervezetet megállapithassák. Ha e kimutatás készen lesz, a végrehajtó bizottság az érdekelt birtokosokat értekezletre fogja összehivni, a mely után a vasut részvénytársaság megalakulása sem fog soká késni. Az értekezlet végül elhatározta, hogy lépéseket tesz a vármegyénél, Debrecen városánál és az érdekelt közönségnél, hogy a vasut épitési mozgalomhoz csatlakozzanak.

— **A sakkmester jelöltsége.** Maróczy Géza, világhirü sakkmester, egy távirat szerint föllép Szegeden képviselőnek. Tudósitónk az előkészületekről a következőkben számol be:

A fiatal mester spanyol megnyitással kezdte a manövert és előre tolta az összes parasztokat, a kik tudvalevőleg támaszai és talpkövei minden választási kampánynak.

A szolgabiró azonban, a ki kis király-nak képzeli magát, az első hiradásra otthagyta szive királynőjét, a tanitókisasszenyt és elrohant intézkedni.

— Azt a kortesanyának használt bástyát majd fel fogom oszlatni! — kiáltott hivatalos tekintélylyel s nyomban parancsot adott a lovas csendőröknek, hogy ugrasszák szét a gyülekezetet. Egyidejüleg gyors futárt küldött titkos üzenettel Tisza István belügyminiszterhez.

Az előkészületek folynak.

*

A késő éjjeli órákban táviratozza szegedi tudósitónk, hogy a futárt a korcsmai tanyák között leütötte egy paraszt. A rendőrség a legszigorubb

vizsgálatot inditotta meg. Ezzel egyidejüleg kapjuk a hirt, hogy a szolgabiró szive királynőjét is erősen szorongatja három paraszt. A rendőrség itt is csak a sötétben tapogatódzik.

*

Szeged. (Saját tudósitónktól.) A kormánypárt bástyája elesett, az összes futárokat táviratilag visszarendelték, mert veszedelemben van a királylyal együtt a másis bástya is.

*

Lapunk zártakor értesülünk, hogy a népszerü jelölt megindult kosteskörutjára s a harmadik lépésnél mattot mondott.

— **Debreceni perec.** Debrecen városa nem hiába hogy termőföldje az eredetiségeknek. Most is csináltak itt olyan sztrájkot, a minőre a világon sem volt példa. Azon okos asszonyságok mondották ki a sztrájkot, a kiknek máskülönben az volt a főérdekük, hogy nagy tudománnyal teljesitették a gólyák utasitásait. Én Istenem, mekkora csapás ez a születendő emberiségre nézve, amely most már teljes tájékozatlanságban kezdi meg a földi téreken való vándorutját! Ha a tudós dr. Sárváry Gyula nem lesz képes arra, hogy az uj bérmozgalmat narkotizálja, akkor a szegény ujszülöttek karba énekelhetik, hogy:

„Szegény anyám, ha tudta volna,
Dehogy szült volna engemet!“

*

Vladimir ur itt van. Vladimirt, a hires muszka díjbirkozót értjük. Elhatározta, hogy helyet kér a maga részére a májusi diákünnepélyen. Birkózó versenyt rendez, amelynek védnökségére Kossuth Ferenczet szándékozik felkérni. Biztosra veszi eme vágyának teljesedését. Sőt abban reménykedik, hogy hátha szerződtetik őt a szövetkezett ellenzéknek arra a nagy birkozására, amelyet Kossuth folytat . . . a nemzet nagyjainak küzdő porondján!

— **A képviselőválasztók névjegyzéke.** Debrecen város képviselőválasztóinak 1906. évre szóló névjegyzékét a központi választmány elkészitette már. A névjegyzéket az ide vonatkozó törvény értelmében a város közszemlére fogja kitenni. A felszólalásokat a névjegyzék ellen május hó 5. napjától május 15-ig lehet beadni. A határidőn tul érkező kérelmeket a választmány nem fogja figyelembe venni.

— **A cár komornyikja.** A szerencsétlen muszka cár olyan mint az üldözött vad. Közvetlen közelében müködnek halálos ellenségei. A mint nekünk táviratozzák, elfogták tegnap bizalmas komornyikját — forradalmi üzelmek miatt! A hüséges lakája ugyanis pontos leirást adott ki a cár életmódjáról az orosz forradalmi bizottság egy tagjának. A minap egy nevelőnőt, most a komornyikot kapta rajta az áruláson a szegény Miklós cár. Igy aztán nem csoda, ha a bombák olyan otthonosan viselkednek a cári palotába!

— **A sajtó diadala, vagy: az angol király kutyája.** Ölebnek lenni jó, hát még angol királyi ölebnek. Az angol király Portugálba menet Franciaországon való keresztülutaztában magával vitte a kedven ölebét is, egy fehér, selymes szőrü kutyácskát, amelynek leirásával most tele vannak a párisi lapok. Nem tudnak ugyan egymás közt abban megegyezni, hogy majom pincs-e vagy pedig ir terrier, de abban igen, hogy végtelen szeretettel irják le s elragadtatva emelik ki a hófehér szőréhől kikandikáló vöröses pettyeket. Minden ugrást és vakkantást, melyet a király kutyája elkövet, hüségesen feljegyeznek, a Matin meg éppen az arcképét közli az ebnek, abban a helyzetben, amint éppen sétáltatják. Anoak a nevezetes szerepnek azonban, melyet a kutya a világtörténelemben játszik, ezzel még nincs vége. Mikor a király a kutyával a lyoni pályaudvaron kiszállt, a kutyának minden mozdulatát ismét lelkiismeretesen följegyezték. E tekintetben legpontosabban volt értesülve az Echo de Paris, amely megállapitotta, hogy a kutya leugrott a perron gyalogjárójára, megszagolta Lépine rendőrfőnöknek a lábát, azután a saját hátulsó bal lábát valahová fölemelte s ismét fölugrált a vaggon lépcsőjén a szalonkocsiba. Érdekes fejezete nemcsak a világtörténelemnek, hanem a sajtó méltóságának is.

— **Az iparossegédek szakrajz és tovább képző tanfolyamát** vasárnap délelőtt zárta be Dobiecky Sándor felügyelőbizottsági elnök a tanfolyamot pártoló hatóságok képviselői és az érdeklődő iparosok jelenlétében. Elnök buzditó beszéd kiséretében továbbra is önmivelésre és tovább képzésre serkentette az iparos ifjuságot, mivel csak ugy remélhetjük a magyar ipar felvirágzását. Kiosztotta továbbá azon emléktárgyakat, melyeket a felügyelő bizottság a kiváló szorgalmat tanusitó iparossegédeknek adományozott s pedig 1 drb tizkoronás aranyat, rajzeszközöket és szakmunkákat. Jutalmat kaptak: Benedikti József, Horváth Mihály, Laskai Miklós, Nagy Dániel, Nagy József és Szőlősi János.

— **Bábák jelentkezése.** Városunkban levő összes bábák felhivatnak, hogy a tiszti főorvosnál április hóban büntetés terhe mellett jelentkezzenek. Debrecen 1905. ápr. 11-én. Dr. Sárváry Gyula tiszti főorvos.

— **Adj a tótnak szállást kiver a házadból.** A Csicsogó-téri hajléktalanok menhelyének állandó vendége szokott lenni Ricu János tót csavargó, akinek az utóbbi időben nagyon meggyült a baja a menház felügyeletével megbizott rendőrrel. Tegnap délelőtt alaposan bepálinkázott állapotban csavargott a csicsogó körül, miközben összetalálkozott vele a gyülölt szállásadó, akit a csavargó eleinte csak durva kifejezésekkel illetett, utóbb azonban reá támadt és ütlegelni kezdett. A megtámadott rendőr sipolt, mire a tüneményes gyorsasággal megjelent kartárs mentette ki kényes helyzetéből. Ennek segitségével sikerült meg fékezni és bekisérni Ricu Jánost a bünügyi osztályra ahol lepincézték.

— **Ki akar katona lenni?** A miniszter körlevelet bocsájtott ki, melyben felhivja a középiskolai állami és egyházi fennhatóság alatt levő iskolák igazgatóságait, hogy buzditsák a tanuló ifjuságot, hogy minél nagyobb számmal lépjenek a katonai pályára és iratkozzanak be a honvéd katonai iskolákba.

— **A repülő császárkabát.** Nem mindennapi kalandja volt az elmult éjszaka egy budapesti utazónak, a ki Debrecenből Nagyváradra akart utazni. Az éjjel ugyanis rengeteg utas szállott fel Debrecenben az Érmihályfalva felé haladó vonatra. Az összes kocsik telve voltak, ugy hogy igen sok utasnak nem jutott helye. — Igy aztán a vonat végére egy másodosztályu és egy harmadosztályu kocsit kellett csatolni. A másodosztályu kocsi, melynek egyik fülkéjébe a budapesti utazó is beszállott, régi divatu, oldalajtós volt. Az utazó minekutánna poddyászát elhelyezte, végig heveredett az egyik diványon. Fekete császárkabátját a szellőztető készülék fogójára akasztotta és elaludt. A vonat ezenközben gyorsan száguldott a sötét éjszakában. Állomás, állomásra következett és az utazó az igazak álmát aludta. Egyszerre arra ébredt fel, hogy rettenetes fogfájás gyötri. A mint körül nézett látta, hogy a kocsi mindkét ajtaja nyitva van. Nehezen sikerült az egyik ajtót behuznia. — A mikor a másik oldalon akarta ugyanazt megcselekedni, rémülten vette észre, hogy kitünö fekete császárkabátja volt és nincs. Az eset annál is inkább megdöbbentette, mert pénztárcája is benne volt a kabátban. Eleinte azt hitte, hogy vasuti rablók jártak a kocsiban, de mikor a vonat Érmihályfalvára beérkezett s panaszt tett az állomásfőnöknél, kiderült, hogy a kalauz még a jegyét se nézte meg. A titokzatos ügy reggel derült ki, a mikor egy pásztorgyerek az érmihályfalvi elöljárósághoz egy ruhadarabot hozott be. Az utazó rögtön a sajátjára ismert benne s csudamódon megörült, mert a pénztárcája is megkerült. — A kalandra vágyó császárkabát akkor röpült ki a vasuti kocsiból, a mikor a fülkét a nagy légvonat járta át meg át.

— **Se pénz se ló.** Ugy történt a dolog, hogy az öreg Kanász Péter jómódu tetétleni parasztgazda valami sorban átrándult Hajduhadházra, ahol néhány atyafia is lakott. Miután dolgát elvégezte ezeket persze sorra látogatta. Nincsen párja a magyar vendégszeretetnek, mindenütt szivesen látták az öreg gazdát, ugy hogy mire hazafelé indult volna hát bizony egy kicsikét becsipett, a sok jó italtól. Hanem azért nem álhatta meg a vasutnál várakoztában, hogy mig a vonat beérkezik be ne nézzen egy két pohár itókára a közeli kis korcsmába. Alig foglalt helyet az asztalnál mellé telepedett egy idegen ember, akivel barátságos beszélgetésbe merültek. A gazdaságról, lóról, tehénről, meg miegyébbről folyt a szó, mikor az idegen azzal állt elő, hogy neki volna egy szép csikója eladó s addig beszélt az öregnek, mig annyira levette a lábáról, hogy hajlandónak mutatkozott megvenni a diesért állatot. Még le is foglalózta, mert, hát nem afféle kurta gazda Kanász uram és pénznek mindig bőviben szokott lenni, most is tele volt a bugyelárisa szép uj bankóval. — Az idegen sóvárgó tekintettel legeltette szemét a bugyeláris tartalmán. Minekutána az alkut ugy látatlanba megkötötték, idejének tartotta Kanász Péter a távozást. Az idegen jó cimborának látszott felajánlotta kiséretét, támogatta az öreget, akinek az ital nagyon a lábába szált. Mire azonban az állomáshoz értek a vonat elindult. Hogy mégis ne kelljen vissza fáradni az idegen rábeszélésére Kanász Péter elhatározta, hogy ott várja meg a legközelebb induló vonatot, addig is lefeküdt a váróteremben és elaludt. Csak reggel ébredt fel s ekkor vette észre, hogy pénztárcája eltünt, melyet a barátságos idegen mig aludt kilopott zsebéből. Az esetről azonnal jelentést tett a csendőrségnél.

— **Verekedő kofák.** Csóka Imréné és László Imréné sárándi kenyérárulók nagy ribilliót csaptak tegnap délelőtt a kenyér piacon. A két érdemes üzleti versenytárs valami felett összeszólalkozott egymással és éktelen lármájukkal nagy népesődületet idéztek elő A rendőr csendre intő szavára rá sem hederitettek, aminek az lett a vége, hogy bekerültek a központra.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti festészet és fényképnagyitási müterme Piac-utca 44. d. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiállitás a müterem kapubejáratánál levő kirakatban.

x **Mentze Henrik** ujdonságok áruházában nagy változás és átalakitás miatt az összes raktáron levő áruk *rendkivül leszállitott áron* adatnak el. Egyes áruk, melyeteljesen kiárultatnak *gyári áron alól is.*

x **Naponta friss érkezésü** tea és főző vaj. Kertész Sándor füszer kereskedésében Kossuth utca.

x **Alkalmi vétel folytán**: 55 krajcártól kezdve kaphatók jó minőségü fiu kalapok és 85 krajcártól kezdve kaphatók jó minőségü férfi kalapok, ingek, nyakkendők, sétabotok, gyermekjátékok és számtalan cikkek fél áron; Miklósné és Társa bazárüzletében, nagytőzsde mellett.

x **Anglia Debrecenben**. Megérkeztek a leghiresebb kül és belföldi gyártmányu tavaszi szövetek Rósenberg József Angol szabóhoz cimzett uri szabó üzletébe s ez uton értesiti a n. é. közönséget, hogy hosszas fáradozás és tömeges vétel folytán sikerült

Krausz Henriett
■ női divatterme ■
Kossuth-utca a szinházzal szemben.

Tisztelettel értesitem Debrecen és vidéke hölgyközönségét hogy **tavaszi** bevásárlási utjáról vissza érkezve, a **tavaszi és nyári ujdonságok**, női és gyermek kalapok legdivatosab modelljét szerezte be.

Anglia legelső posztógyárával oly előnyös és olcsó bevásárlási forrást elérni, hogy a mai naptól üzletében megrendelt öltö yöket. 25–30 fr.-tal olcs bban. mint bárhol és a legjobb szvetekből a legelegánsabb kivétel ben állitja ki. Jegyezze meg tehát mindenki-hogy a 30—40 fr.-tos öltönyöket ezentul 15—20 frt.-ért rendelhetők az Angol szabónál Kossuth utca 8 sz. a szinház mellett. A legmodernebb kivitelről gondoskodik a London, Páris és New-York legelső uriszabó termeiben szabási minőségben müködött tulajdonos, Rósenberg József uri szabó.

x **Ki akar olcsón ruházkodni** az vegyen szép és olcsó angol és belföldi divat szövetet eredeti gyári árban Ranunkel H. és fia cégnél. Debrecen, Piac u. 19. szám a. Tisza palotával szemben.

x **Legjobb bajusznövesztő-szer** a hires Hajdusági Pedrő. Egy doboz 50 fillér. Kapható: Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél. Debrecen, Kossuth utca. Arany egyszarvu gyógyszertár.

x **Piac utcai üzlethelyiségünk kiadó.** Felvilágositást ad Hegedüs és Sándor cég Kossuth u. 11.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

SZINHÁZ.

Heti müsor:

Április 12. Szerdán: A Szentbernáti barátok. Szinmü.

Április 13. Csütörtökön: Boszorkányvár. Daljáték.

Április 14. Pénteken: A Szentbernáti barátok. Szinmü.

* **Bucsuzó szinészek.** Ez a hét a bucsu hete. A szinháznál mindenki bucsuzik, még azok is, akik csak Makó igazgatásától bucsuznak el, de továbbra is tagjai maradnak a debreceni szinháznak. De hát ezt azért nem lehet rossz néven venni, mert a bucsu finomabb kiadása a jutalomjátékoknsk azzal a különbséggel, hogy az ilyen alkalmakkor igen sok esetben csak a közönség szeretete és elismerése éri a bucsuzót. Tegnap este is bucsu est volt. Jeszenszkyné, Kovács Gizella és Csiky László bucsuztak Kasaliczky jeles szinmüvében. Ez alkalommal a közönség zsufolásig megtöltötte a szinházat és zajos tüntetésben részesitette a bucsuzókat,

TAVIRATOK.

Nagy tengeri csata.

Pétervár, ápr. 11. A nagy tengeri ütközet már a hét végére várható. Vladivosztokból a lakosság közül sokan elköltöztek.

Az áprilisi hideg.

Máramaros-Sziget, április 11. Máramaros-Szigeten e hó 6-án reggel havazni kezdett és estig oly sürün esett a hó, hogy csakhamar mintegy fél méter magas hó fedte az utcákat ugy, hogy a kocsiközlekedés is csak ügygyel-bajjal volt fentartható. Máramaros hegyvidékén oly nagy a hó, hogy a falvak lakossága egy pár napra el van zárva a közlekedéstől. A fagy nem okozott még kárt, mert a növényzet még nem bujt ki a földből.

Hohenlohe herceg betegsége.

Bécs, április 11. A Neue Freie Presse jelenti, hogy Hohenlohe herceg trieszti helytartót a Löw-féle szanatóriumban megoperálták. A helytartónak vakbélgyuladása volt. Állapota javul.

Nagy tüz.

Szatmár, ápr. 11. A szatmármegyei Majtisz község tegnap óta lángokban áll. Az állandóan tartó nagy szél lehetetlenné teszi a mentési munkálatokat. A tüz egyre terjed és eddig 50 ház leégett.

Szatmár uj diszpolgára.

Szatmár, április 11. Mozgalom indult meg az iránt, hogy Halász Ferenc miniszteri tanácsost, a ki a város iskoláinak államositása körül nagyon sokat fáradozott, érdemei elismeréséül a város diszpolgárává válaszszák. Az inditványt a legközelebbi közgyülés elé terjesztik.

Az uj transzváli alkotmány.

Pretória, ápr. 11. A Pretoria News jelentése szerint a benszülöttek között kérelem forog, melyet 33,000 benszülött irt alá és a melyet a királynak akarnak átnyujtani. Ebben azt kérik, hogy a kormány az uj transzváli alkotmány szerkesztésekor a benszülöttek érdekeit is vegye tekintetbe és ne rakjon minden hatalmat a fehérek kezébe. Ez a lap azt mondja, hogy a szóban forgó kérelem majdnem azonos avval az ismert peticióval, a melyet az uitlandiak a háboru előtt a kormányhoz intéztek.

El Amerikába.

Trencsén, ápr. 11. Trencsénmegye területén a kivándorlási láz még mindig tart. Az 1905. év első három hónapjában (január márciusig) 2044 Amerikába szóló utlevelet adtak ki, sőt olyanok is vándorolnak ki titokban, a kiknek törvényes korlátok miatt utlevél nem állitható ki. A gazdák ma már morva és más idegen cselédeket kénytelenek a mezei munkára felfogadni.

A Penicsek ügy tárgyalása.

Bécs, ápr. 11. A Josefstadt-kerületi járásbiróságon ma kezdték a Marodni Listi bécsi tudósitója Penicsek József által Sternburg gróf orsz. képviselő ellen inditott becsületsértési pernek tárgyalását.

Algiri csatározások.

Algir, április 11. Az Udsa mellett lefolyt harcban Magzen csapatai a csatatéren számos fegyvert, négy láda töltényt találtak, valamint a pretendens egyetlen ágyujának roncsait. A pretendens vesztesége igen jelentékeny. Minden fölkelő megtalált fejéért 10 frankot igértek. A marokkói katonák is leütik az elesettek fejét. A szultán vesztesége csak körülbelül 10 halott és 20 se besült.

Budapesti gabonatőzsde

Budapest, április 11.

A nemzeti ünnep miatt zárva.

Nyilttér.

50 évi siker

ESZÉKI . . . **arckenőcs**
és eszéki . . . **Szalvator szapan**

Eltávolitja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztátalanságát.

Valódi csakis a

Dienes J.-C. „Szalvator" gyógytárából

ESZÉKEN, Felsőváros

1 tégely eszéki arckenőcs ára 70 fill. és 1 kor.
1 drb. Szalvator szappan ára 1 kor.
1 tégely kézi paszta ára 1 kor. 20 fill.
Lyon rizspor kis doboz 1 kor. nagy doboz 2 kor.
Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrészektől és megfelelnek tökéletesen a 71,012 sz. B. m. rendeletnek.

Főraktár Budapesten
Török Jozsef
gyógyszerésznél
VI. Király-utba 12. és Andrássy-ut. 29 szám.

HIRDETESEK
jutányos árban
felvétetnek
Szabadság kiadóhivatalában.
Telefon 275.

Csak

Selle és Kary

FREDIN

legjobb

tisztitó-szerét.

vásároljuk minden finom lábbelire

Sárga és fekete.

Kiváltképen ajánlatos

Boxcalf, Oskaria Chevreaux

és **Lakk-lábbelikre.**

Bécs, XII|1.

Május 1-én feloszlik

a Piac-utca 7. Vecsey-ház alatti fiók épületünk. A még raktáron levő Lovass és Ladányi csődtömegből visszamaradt divatárukat becsáron alul adjuk el.

Női ruhaszövetek, selymek, csipkék különösen nagyon előnyösen beszerezhetők.

Donogán és Somossy

állandó főüzlet, Kistemplombazár.

A legjobb arcszépitő szer a **SERAIL-ARCZKENŐCS,** mely az arczot tisztitja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Egy tégely ára 1 kor. 40 fillér.

Egy kis tégely ára 70 fillér.

Serail-szappan. **Epe-szappan.** Kitünő toillett szappanok a kenőcs használatához

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három szinben, fehér, rózsa és erém 1 doboz ára 1 korona.

Serail-creme. nappali használatra.

Szerail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: *dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön* gyógyszerész uraknál, valamint *Jósa* és *Jóna* urak droguerájában.

Továbbá a készitőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszertárában **Aradon szabadság-tér,** valamint minden más gyógyszertárban.

Uj asztalos üzlet!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek megfelelőleg

Darabos-u. 17. szám alatt

mü asztalos mühelyt nyitottam

Párisban és Budapesten több éven át szerzett tapasztalataimnál fogva, azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy a n. é. közönség szükségleteinek a **legegyszerübbtől a legmüvészlesebb kivitelig eleget teszek.**

Felhivom a t. butorvásárló közönség figyelmét, hogy mielótt **butorait** beszerzi, ne mulassza el saját érdekében tőllem ajánlatot kérni a **legujabb modern stilü butorokról.** — Épület munkákat és bolt berendezéseket szolid árakon készitek. A n. é. közönség b. pártfogását kérve, maradtam kiváló tiztelettel

Kovács Gyula müasztalos, Darabos-u 17 sz.

Nyiló virágok, csokrok, koszorúk!

Legbiztossabb és legjobb **vetemény** és **virágmagvakat, gyümölcsfák, diszcserjék, gömbákácfákat** és más kertészetbe vágó növényzetet csakis

Paczelt János

mükertésznél.

Kossuth-utcai mag- és virágkereskedésében kaphatók.

Debrecenben.

Olcsó ár és pontos szállitás biztosittatik.

Nem ámitás, de mindenki meggyőződhetik

FRANK REZSÖ Debrecen legnagyobb ruhaáruházáról

(Bika szálloda mellett)

hogy ezen óriási vállalattal senkisem versenyezhet!

Tavazsi férfi felöltő 17 K.
Elegáns kivitelü 20—22 K.
Különlegesség különféle szinben 24—28 K. és feljebb.

Angol ujdonság felöltő 30-36 K.
Viselő férfi öltöny 14 K.
Jó Cheviot öltöny 16—18 K.
Gyönyörü gamgarn többféle uj divatu szinben 20—26 K.

Legjobb Francia kamgarnból 30—32 és feljebb.
Növendék öltöny 10 kor. 14-től 18 éves ifjak részére.
Tartós Cheviotból 12—14 K.

Ujdivatu kamgarnból 18—20 K.
Gyermek öltöny 5 K. (3—10 évesek részére).
Tartós cheviotból 6—7 K. Gyönyörü ujdonság.

Óriási szövetraktár! Külön mértékszerinti osztály!

Szépirási tanfolyam.

Tisztelettel értesitem a müvelt közönséget, hogy **f. é. április 3-án** ujabb tanfolyamot nyitok a magyar és néme **szép- és diszirás** sikeres elsajátitására.

Ezerekre menő tanitványaim gyönyörü irásuknak köszönhetik előkelő állásukat, gyors haladásukat.

Tanórák délelőtt 10—12 és este 6—8. Beiratás naponta 11—1.

Tandij 20 korona.

Tanterem: Városi bérpalota bal oldalán III. kapu, II. emelet a mérnöki hivatal szomszédságában.

ZALAI MÁRK tanár.

Még a modern vegyészet hatalmas haladása és ebből kifolyólag keletkezett számtalan kozmetikus készitmény sem volt képes a 40 év óta bevált **Dr. Lengiel frigyes féle**

Nyirfa-Balzsam

piperecikket hátérbe szoritani: ez annak jele, hogy ebben tényleg jó, a természet által készitett bőrszépitőszert birunk. **Azon tulajdonsággal bir hogy általa a felső bőrréteg lassankint lehámlik és az ily módon tisztitott bőr alatt levő réteg üde, ifjitott alakban mutatkozik és ezzel egyidejüleg megszünik mindennemü kiütés, szeplő, folt, vöröség és anyajegy az arckedők és himlőhelyek lassankint teljesen kisimulnak, egyszóval az arcszin fris és élénk szinezetet nyer.**

Egy korsó ára használati utasitással **3 korona.** **Dr. Lengiel** féle **benzoë-szapan** darabonkint **120** és **70** fillér vgen enyhén hat és ténylegesnn elősegiti a balzsam hatását. **Raktáron** az összes nagyobb gyógyszertárakban gyógyanyagkereskedésekben és illatszertárakban továbbá a **főraktárban:**

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában

Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 26.

valamint a „NÁNDOR gyógyszertárban Váci-körut.

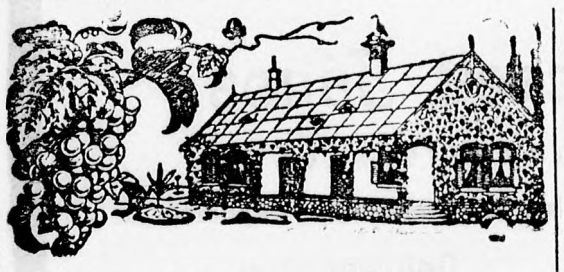

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház melynek fala mellet a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkivül más épületeknek, kerteknek, keritéseknek stb. a legremekebb disze, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébrenhasználható részek ből. Ez a legháladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszo természetü), mert nagyobbrésze ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés ideján a legkitünőbb muskalály és más éons szőlőkkel.

A fajok ismertnitésére vonatkozó szines fénynyomatu katajogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg' aki cimét egy levelezőlapon tudatja Borfaju szőlőoltványok is még nagy mennyiségben kazhatók leszállitott árakon. Borok családi fogyasztásra 50 l. és feljebb olcsó árban és ((Delaware)) sima ültetéshez és ebből borminta.

Érmelléki első szőlőoltványtelep Nagy-Kágya, Bihar megye.

Szabadalmazott önmüködő

permetező-készülékek

„Sy phonia"

szőlőtelepek

és komlóültetvények befecskendezéséhez,

a gyümölcsfákat kárositó rovarok

a szegecs és tormánes kiirtására, *valamint a levélbetegségek elleni védekezésre stb.* 10 vagy 15 liter töltésü

Önmüködő, hordozható permetezők

rézüsttel is

petroleum-vegyitő-készülékkel, vagy anélkül;

csokrai szerelt, önmüködő permetezők gyártatnaL és szállittatnak különlegesség gyanánt

MAYFARTH PH. és Ta.

mezőgazdasági gépgyárak, borsajtók és gyümölcs-értékesitő-gépek különlegességi gyárai által

BÉCS, II. Taborstrasse 71. szám

Kimeritő árjegyzékek ingyen.— Képviselők és viszonteladók kerestetnek.

Tóth Gyula

vas-kereskedő

Debrecen, Piac-utca 20. és 27. szám.

Ajánl legjobb minőségben a **tavaszi idényre** kertészeti és gazdasági szerszámokat és felszereléseket; kerti vasbutorok, **gyermek kocsik,** fürdőkádak, jégszekrények, vas- és rézbutorok, peronospora és kerti fecskendők, minden vas- és fémiparhoz való szerszámok, **tüskés kerités huzalok,** épitkezésekhez **vasgerendák,** vas-, porcellán-kályhák, utóbbiakhoz **multiplicátor** (hőfejlesztő) betétek.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

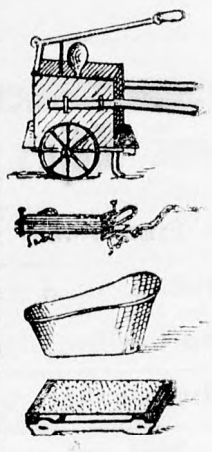

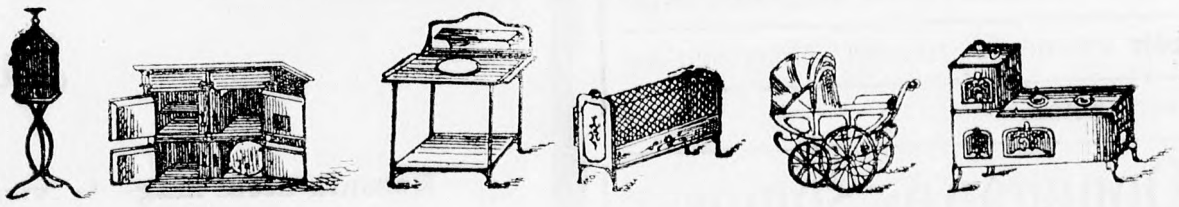

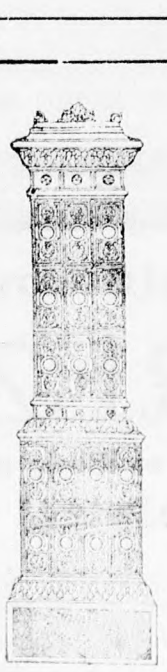

Eperjesi cserép kályhák

elösmert legjobb minőségben;

továbbá:

Főzőedények, takarék-konyhák, — épület vasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek mérlegek revolverek és peronospora fecskendők

nagyválasztékban

a legjutányosabb árban

kaphatók:

Kovács Gyula

vasüzletében,

a „BIKA" szálloda mellett.

Debrecen, nyomatott László József könyvnyomdájában.